

§ 117

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008-2017 toteutumistilanne vuoden 2017 lopussa

HEL 2018-005607 T 11 00 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008-2017 toteutumistilanteen vuoden 2017 lopussa.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimiintaohjelman 2008-2017 toteutumistilanne 2017 -talulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Ympäristölautakunta hyväksyi Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008-2017 (LUMO-ohjelman) 16.9.2008 ja kaupunginhallitus sen päätavoitteet 8.2.2010. Ohjelma oli laadittu laajassa yhteistyössä alan tutkijoiden, kaupungin ja valtion asiantuntijoiden sekä asukasjärjestöjen kanssa.

Seurantakyselyjen mukaan vuoden 2017 lopussa Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008–2017 toimenpiteistä noin 80 % on valmistunut tai käynnissä. Monien toimenpiteiden valmistumisastetta on vaikea tarkkaan arvioida, koska ne ovat luonteeltaan jatkuvia. Toimenpiteitä ovat toteuttaneet pääasiassa nykyisen kaupunkiympäristön toimialan palvelukokonaisuudet ja lisäksi kulttuurin ja

vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus. Toimenpiteiden toteutuminen on esitetty tarkemmin liitteenä olevassa taulukossa LUMOto-
teutumistilanne2017.xlsx. Siihen toteuttajat ovat kuvanneet toteutumi-
sen tilanteen. Luonnonsuojeluohjelman ja luonnonsuojelualueiden hoi-
to- ja käyttösuunnitelmien toimenpiteitä ei pääsääntöisesti ole otettu
mukaan taulukkoon mutta joissakin tapauksissa niihin viitataan.

Kustakin kaupunginhallituksen vuonna 2010 hyväksymästä päätavoit-
teesta on esitetty myös seurantaindikaattori.

Tavoite 1

Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingis-
sä että koko pääkaupunkiseudulla

Tavoite ekologisen verkoston ja siihen sisältyvien arvokkaan luonnon
ydinalueiden turvaamisesta sekä Helsingissä että koko pääkaupunki-
seudulla on toteutunut hyvin. Toteutumisesta on vastannut pääasiassa
maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelu, joka vastaa entistä kaupunki-
suunnitteluvirastoa. Palvelun vastuulla olleista toimenpiteistä on toteu-
tunut tai jatkuvasti käynnissä noin 95 %. Merkittäviä edistysaskelia oli-
vat yleiskaavatyöhön liittyvät selvitykset Helsingin kestävästä viherra-
kenteesta ja Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitel-
ma (VISTRA I ja II). Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa vuonna 2017
asetettiin tavoitteiksi virkistys- ja viheralueiden riittävyden turvaami-
nen, merellisten alueiden kehittäminen ja kaupunkiluonnon verkostojen
kehittäminen osana virkistysverkostoa. Toteuttamisohjelmassa on tun-
nistettu virkistys-, viher- ja ekologisten verkostojen kehittämistarpeet eri
tasoilla alkaen vihersormista ja poikittaisista virkistysyhteyksistä ranta-
reitien kehittämiseen ja rakentamishankkeisiin liittyviin viherverkoston
parantamishankkeisiin. Kaavoitushankkeisiin liitetään viherverkostotar-
kastelut, jotta virkistyspalvelut ja ekologiset verkostot voidaan toteuttaa
ja tarvittaviin investointeihin voidaan varautua. Luo-alue merkintää
luontoarvojen ja luontoyhteyksien osoittajina on käytetty maankäytön
suunnittelussa melko vähän, mutta viherverkostotarkastelussa on pyrit-
ty huomioimaan yhteydet myös naapurikuntiin.

Kaupunginkansliassa on valmisteltu tutkimuskatsausta ”Viherrakenne
ja kaupunkisuunnittelu”, joka käsittelee kaupunkisuunnittelun, luonnon-
suojelun ja viheralueiden kysymyksiä eri näkökulmista. Katsauksen arti-
ikkelit esittelevät luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkien viherraken-
teen merkityksiä yhteiskunnallisista, kaupunkisuunnittelullisista, ekolo-
gisista ja historiallisista lähtökohdista.

Luontotietoa on saatu kymmenvuotiskaudella lisää erityisesti metsien

monimuotoisuudesta, ja vuonna 2015 valmistui uusi luonnonsuojeluohjelma, jossa on esitetty rauhoitettavat metsäverkoston ydinalueet ja niiden väliset yhteydet. Niittyverkoston merkitystä on tutkittu mm. yleiskaavan yhteydessä viherrakenneselvityksessä. Niittyjä on myös kartoitettu ja niiden määrä on lisääntynyt muutamalla kymmenellä hehtaarilla.

Joillekin liikuntapuistoille on laadittu hoitosuunnitelmat, joissa huomioidaan luonnon monimuotisuus ja ekologinen verkosto. Työtä on tarkoitettu jatkaa mutta sitä hankaloittaa liikuntapuistojen viher- ja luontoalueiden supistuminen. Myös golf-kentiltä edellytetään vastaavia suunnitelmia.

Merkittävää seurantakaudella on ollut uusi käytäntö, jossa joillekin puurovesistöille on laadittu koko valuma-alueen käsittävät kunnostussuunnitelmat. Kansallista kaupunkipuistoa koskevassa esiselvityksessä on myös käytetty hyväksi olemassa olevaa luontotietoa. Tähän työhön liitetyssä karttakyselyssä selvitettiin asukkaille tärkeitä helsinkiläisen luonnon piirteitä ja luontohelmiä.

Yleisten alueiden hoidon aluesuunnitelmia varten on koottu ohjeet menetelmistä ekosysteemipalvelutarkastelun tekemiseksi. Ohjeita täydentää raportti Ekosysteemipalvelut aluesuunnittelussa – Taustatietoa suunnittelijoille. Lisäksi on pilotoitu aluesuunnittelun valuma-alueetarkastelu, jossa valuma-alue otetaan huomioon suunnittelualuetta laajemmalti.

Uutta on hulevesien varassa olevien kosteikoiden vesitalouden sekä luonto- ja virkistysarvojen turvaamiseen tähtäävät selvitykset. Monissa näistä kaupungin virastojen kanssa yhteistyössä ovat olleet Helsingin yliopisto, Uudenmaan ELY-keskus ja Suomen ympäristökeskus.

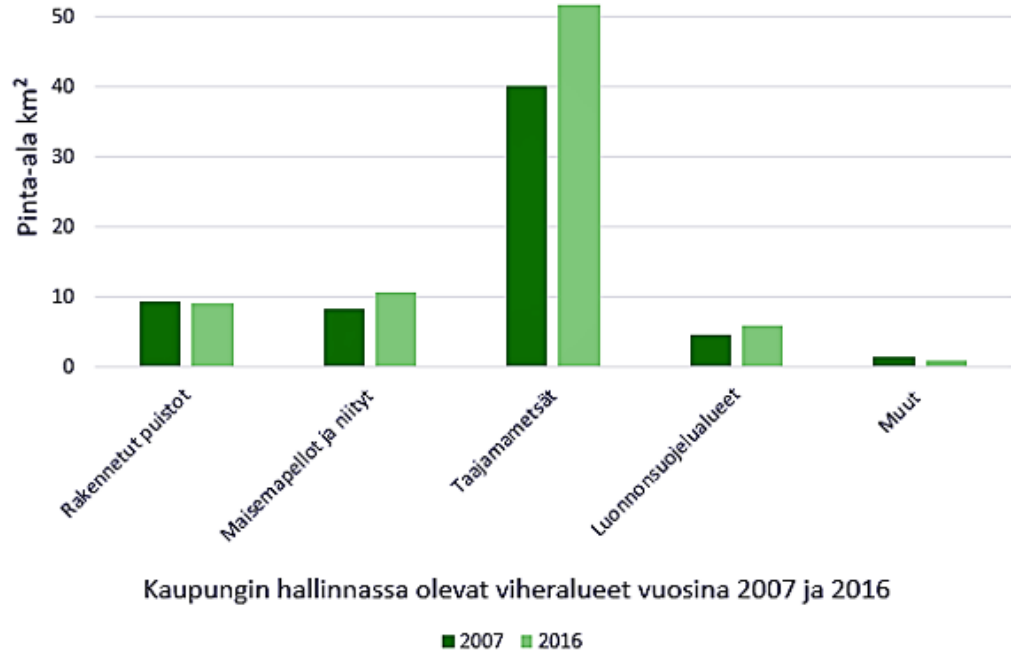
Asukas- ja luontojärjestöille on järjestetty asukastilaisuuksia, seminaareja, työpajoja ja maastokäyntejä sekä maankäytönsuunnitteluhankkeissa että alue- ja luonnonhoidonsuunnittelussa.

Indikaattori 1

Helsingin kaupungin hoidossa olevien viheralueiden määrä vuosina 2007 ja 2016: Kaupungin hallinnassa ja hoidossa olevien viheralueiden pinta-ala on noussut kymmenvuotiskauden aikana noin 20 %. Syynä on pääasiassa Östersundomin liittäminen Helsinkiin. (Helsingin tilastollinen vuosikirja 2008 ja 2017. Kaupunginkanslia.)

01.06.2018

Tavoite 2

Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.

Vakiintuneen eliölajiston säilymiseen liittyvistä toimenpiteistä on vastannut suurelta osin ympäristöpalvelut eli entinen ympäristökeskus. Kaikkiaan ympäristöpalvelujen vastuulla olleista toimenpiteistä on valmistunut tai jatkuvasti työn alla noin 80 %. Valmistuneet toimenpiteet liittyvät pääasiassa luontotiedon ylläpitoon ja välitykseen. Luontotietojärjestelmän sisältöä on kehitetty kartoittamalla lajistoa ja tarkentamalla luontokohteiden arvotusta. Lajikohtaisten kartoitusten lisäksi on kartoitettu metsien luontoarvoja ja niitylajistoa. Luontotietojärjestelmän aiheistoista on kuitenkin vaikea saada seurantatietoa ja päivitettäviä luontoindikaattoreita, koska seurantojen toistoja tehdään hyvin harvoin. Vakava puute on myös se, että biotooppikartoitus ei ole valmistunut. Myös se olisi hyvää luonnon seurantatietoa ja tarpeen myös maankäytönsuunnittelussa mm. viheryhteyksiä suunniteltaessa. Myöhässä ovat myös harvinaisten kasvi- ja eläinlajien hoitosuunnitelmat ja kasvien palautuskokeilut. Muutamille uhanalaisille kasvilajeille on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelmat. Linnut huomioidaan yleensä hyvin luonnonhoidossa.

Kruunuvuorenrannan alueella tehtiin lepakkoselvitys vuonna 2017 kaa-voituksen ja alueen toteutussuunnittelun tarpeisiin. Selvityksessä kerättiin tietoa lepakkoiden esiintymisestä, niiden lisääntymis- ja levähdyspai-

koista, saalistusalueista ja siirtymäreiteistä alueella. Lisäksi raporttiin koottiin kokemuksia alueella suoritetusta katuvalaistuksen kesäaikaisesta sammutuskokeesta ja sen vaikutuksesta lepakoihin.

Liito-orava saapui Helsingin vakinaiseksi asukkaaksi vuonna 2014 ja on sen jälkeen levinnyt voimakkaasti. Liito-orava vaatii eri-ikäisraken-teista sekametsää, jossa on riittävästi nuorta lehtipuuta järeämmän, kuusivaltaisen pääpuuston alla. Isot kuuset ja haavat ovat liito-oravalle tärkeitä, mutta niiden lisäksi tarvitaan leppiä ja koivuja ravintopuiksi. Liito-oravan leviämistä pidetään merkinä siitä, että kaupungin virkistys-metsien hoidossa luonnon monimuotoisuus on otettu hyvin huomioon.

Vahvasti suojeltujen luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajien huomioon ottamisesta kaupungin hankkeissa on valmistunut ohje vuonna 2017 ja rakennetuilla alueilla luonnon monimuotoisuutta voidaan säilyttää ja suunnitella kehitetyn viherkertoimen avulla.

Vieraslajien torjuntaa on tehty Vieraslajistrategian (2015) ja Vieraslajien torjunnan priorisointisuunnitelman (2016) mukaisesti luonnonhoidon yhteydessä. Herkkien luontokohteiden kulutuspainetta vähennetään reit-tien suunnittelulla, pitkopuiden rakentamisella ja kulunesteillä. Kym-menvuotiskaudella on jalopuuistutuksissa käytetty perinteisiä kantoja ja kaupungin tarpeisiin on monistettu mm. Suomenlinnan saarnia.

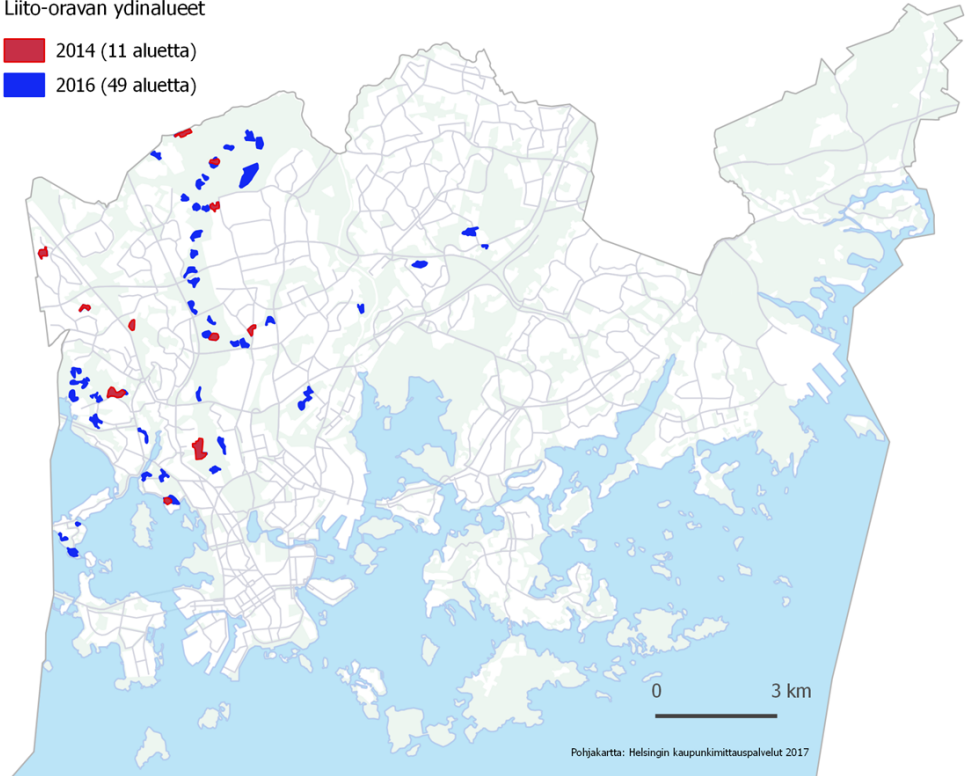
Indikaattori 2

Liito-oravan levinneisyys Helsingissä vuosina 2014 ja 2016: Ennen vuotta 2014 liito-oravaa pidettiin Helsingissä satunnaisena vierailijana. Vuoden 2014 kartoituksessa löytyi kuitenkin jo 11 ydinaluetta ja vuonna 2016 jopa 49 aluetta. Kartoitusta jatketaan vuonna 2018. (Helsingin luontotietojärjestelmä. Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut.)

Liito-oravan ydinalueet

- 2014 (11 aluetta)
- 2016 (49 aluetta)

Tavoite 3

Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.

Metsäluonnon hoitoon liittyville toimenpiteille on tyypillistä, että ohjeistus on laadittu ja toteutus on jatkuvaa. Näistä toimenpiteistä on valmistunut tai jatkuvasti käynnissä yli 80 %. Sekä tavoitteet että toimenpiteet on huomioitu luonnonhoidon linjauksessa ja työohjeissa. Tärkeä uusi lähtökohta metsien luonnonmonimuotoisuuden ylläpitämiseksi on yleiskaavan yhteydessä hyväksytty virkistys- ja viherverkostoteemakartta. Tavoitteena on jättää metsien ydinalueet kehittymään luonnontilaisen kaltaisina. Biotoopit huomioidaan suunnittelussa yleisellä tasolla, koska tarkkaa kartoitusta ei niistä ole tehty. Uhanalaisten luontotyyppien kartoitus aloitettiin 2017 metsäisistä alueista. Uhanalaisia luontotyyppejä löytyi runsaasti. Kartoitus tulee jatkumaan useampia vuosia.

Luonnonhoidossa metsien uudistamiskohteet ovat pienialaisia. Eriakenteista metsää suositaan, linnustollisesti arvokkaat alueet huomioidaan suunnittelussa ja lahoppuuta jätetään arvokkaille luontokohteille. Koulujen lähimetsiä on hoidettu luonto-opetustarpeet huomioiden. Metsien roskaamista ja puutarhajätteen viemistä maastoon sekä autojen

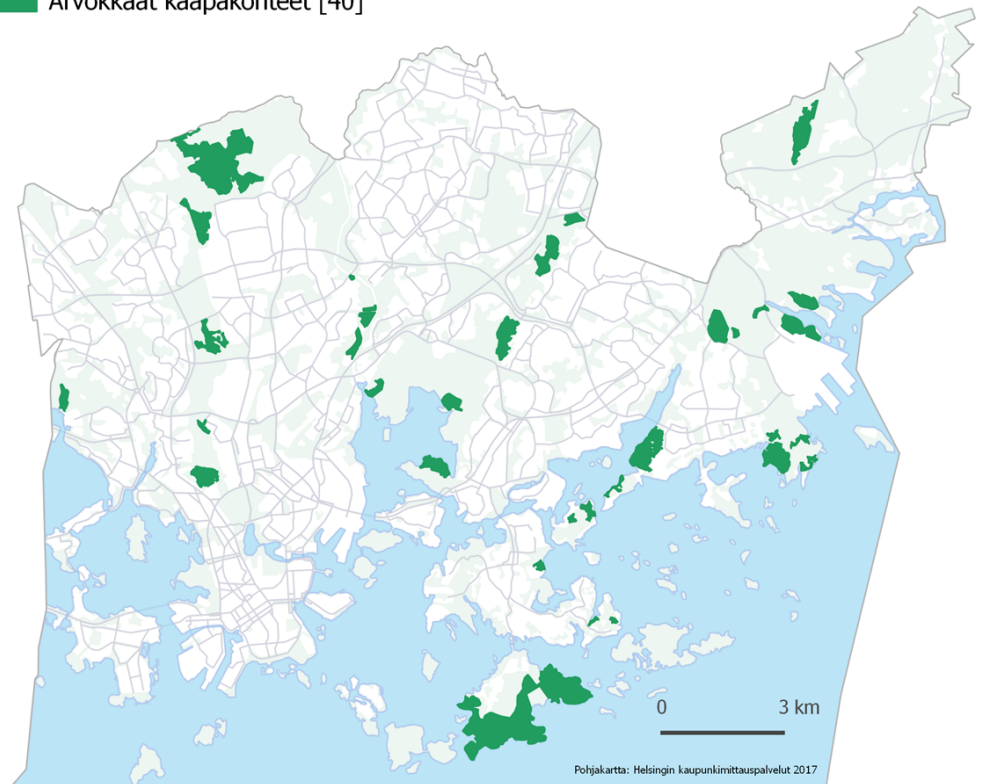

pysäköintiä metsiin pyritään torjumaan. Myös kasvillisuuden kulumisen torjunta on jatkuvaa. Herkkien kohteiden kulutuspainetta vähennetään reittien suunnittelulla, pitkospuiden rakentamisella ja kulunesteillä. Uusia kuluneisuuden torjuntakeinoja on etsitty yhdessä Helsingin yliopiston kanssa. Haltialan metsän vaativassa suunnittelussa, hoidossa ja ennallistamisessa on onnistuttu.

Indikaattori 3

Metsäluonnon monimuotoisuutta ilmentävät arvokkaat kääpäkohteet vuonna 2017: Helsingistä metsistä on löytynyt 40 arvokasta kääpäkohdetta. Osa niistä on lajistoltaan valtanunnallisesti merkittäviä. Kaikkia potentiaalisia kääpäkohteita ei ole vielä kartoitettu. Kartoitus jatkuu. (Helsingin luontotietojärjestelmä. Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut.)

■ Arvokkaat kääpäkohteet [40]

Tavoite 4

Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.

Kaupunkiympäristön toimiala hoitaa kulttuuriympäristöjä. Toimenpiteistä yli 90 % on valmistunut tai ne ovat jatkuvaa toimintaa. Saariston pe-

rinnebiotooppien hoito ei kuitenkaan ole käynnistynyt. Myöskään viher-
rakentamisen ohjeistuksen päivittäminen ei ole valmistunut.

Kaupunkiympäristön toimialan lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan
liikuntapalvelut vastaa ulkoilualueiden, liikuntapuistojen ja merenranta-
alueiden ekosysteemipalvelujen ja luonnon monimuotoisuuden hu-
mioinnon ottamisesta sekä suunnittelussa että rakentamisessa ja alueiden
hoidossa. Esimerkiksi vieraslajien torjuntaa on liikuntapalvelut tehnyt
koko kymmenvuotiskauden ajan.

Viherkerroin menetelmää kehitettiin Helsingin oloihin sopivaksi ekosys-
teemipalvelujen huomioimisvälineeksi rakennetussa ympäristössä. Sen
käyttö suunnittelussa vihertehokkuuden tavoitetason määrittämiseksi
on vähitellen yleistynyt.

Harvinaisten ja uhanalaisten lahopuusta riippuvaisen eliöstön elinym-
päristön tilaa (lahopuujatkumoa) ei ole seurattu kulttuuriympäristöissä.
Harvinaisia käypä- ja hyönteisesiintymiä on kuitenkin turvattu siirtämäl-
lä lahopuuta saman puulajin terveempien yksilöiden läheisyyteen. Kas-
vien käytön linjaukseen ja Metsien työohjeeseen on kirjattu jalopuujat-
kumon turvaamisesta siten, että ylläpidetään eri-ikäistä saman lajin ja-
lopuustoa. Vanhojen viljelykasvien "karkulaispuistoja" ei ole perustettu,
mutta vastaavia alueita on historiallisissa puistoissa.

Vuosaaren täyttömäellä on maansiirtotöiden yhteydessä säilytetty
maannoksen rakenne ja sen mukana arvokas lajisto ja siemenpankki.
Pintamaita on kierrätetty myös Ida Aalberginpuistossa ja Alakivenpuis-
tossa. Valmisteilla on ohje pintamaiden hyötykäytöstä ja kierrätyksestä
kasvualustoissa. Ruderaattilajistolle on suunniteltu alueita myös Pikku-
Huopalahden kaatopaikalle ja Malminkartanon täyttömäelle.

Indikaattori 4

Arvoniittyjä otettu hoidon piiriin noin 40 hehtaaria:
Kasvillisuudeltaan hienoja arvoniittyjä oli LUMO-toimintakauden lopus-
sa lähes 40 hehtaaria. Niiden kartoittaminen oli aloitettu jo vuonna
2006, kartoituksen jälkeen niitä ryhdyttiin hoitamaan ja ylläpitämään
niittyrekisteriä.

Tavoite 5

Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.

Vesiin liittyvistä toimenpiteistä on toteutunut yli 70 %. Itämeren hyvään
tilaan liittyvää yhteistyötä on tehty erityisesti Itämerihaasteen kautta ja
osana Turun ja Helsingin yhteisiä Itämeri- toimenpideohjelmia. Viemä-

röintiä, hulevesien hallintaa ja myös öljyntorjuntavalmiutta on kehitetty. Vedenalaisen luonnon kartoittamiseksi on aloitettu yhteistyö Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa, mutta vedenalaisen luonnon kartoittaminen ei ole toteutunut tällä LUMO-toimintakaudella. Myöhässä ovat myös veneliikenteen ohjaamiseen ja rajoittamiseen liittyvät toimenpiteet.

Valuma-aluekohtaisia kunnostussuunnitelmia mm. hulevesien viivyttämiseksi on laadittu seitsemälle purolle ja muutamia hulevesien käsitteilyrakenteita on tehty. HSY:n kanssa on tiivistetty yhteistyötä jätevesivuotojen selvittämiseksi ja korjaamiseksi. Tämä on vähentänyt purovesien fosforipitoisuutta. Kuudella purolla on tehty kunnostuksia vapaaehtoisten ja viranomaisten yhteistyönä. Taimenen kudulle nousu on mahdollista Longinojalla, Mustapurolla, Viikinojalla ja osittain Mätäjoella ja Mellunkylänpurolla. Haaganpurolla elää oma istutettu kanta. Longinojalla taimenen poikastuotanto on erityisen hyvä.

Lammet ovat mukana Pienvesiohjelmassa (2015). Östersundomissa lampien tilaa on kartoitettu, mutta toimenpideohjelmalla luontoarvojen säilyttämiseksi ei ole vielä tehty. Kruunuvuoren lampi säilyy luonnontilaisena, koska se kuuluu luonnonsuojeluohjelmaan 2015-2024. Sen vedenlaatu on kuitenkin huono. Vuorilahdenlammessa vedenlaatu on erinomainen. Saunapellonpuiston lammen veden laatu on ympärivuotisessa seurannassa ja sen kunnostus on jatkunut vuodesta 2012 alkaen. Lampien ympäristöissä ei käytetä lannoitteita, mutta muut toimenpiteet ravinnekuormituksen vähentämiseksi ja umpeenkasvun estämiseksi ovat myöhässä. Siltamäen lampea on kuitenkin ruopattu.

Lähteille on esitetty kunnostussuunnitelmat Helsingin lähteet -raportissa (2013). Tiedot lähteiden luonnontilasta ja kunnostustarpeesta ovat LTJ:ssä. Lähteiden ja lähteikköjen lajistotietojen täydentäminen on kuitenkin myöhässä ja edelleen työn alla.

Arvokkaat luonnonrannat on pyritty säilyttämään maankäytönsuunnittelun yhteydessä.

Indikaattori 5

Helsingin purojen ekologinen tila 2000- ja 2010-luvuilla: Helsingin purojen ekologinen tila on luokiteltu veden kokonaisfosforipitoisuuden mukaan. Purojen ekologinen tila on parantunut 2010-luvulla. Ainoastaan Kumpulanpuron tila on ollut huono edelleen vuosina 2010-2017. (Lähde: Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut 2018.)

01.06.2018

	2000-2009	2010-2017
Meilahdenpuro	huono	tyydyttävä
Kumpulanpuro	huono	huono
Säynäslahdenpuro	välttävä	erinomainen
Viikinoja	tyydyttävä	erinomainen
Porolahdenpuro	välttävä	hyvä
Tullisaarenpuro	tyydyttävä	tyydyttävä
Tahvonlahdenpuro	välttävä	välttävä
Yliskylänpuro	tyydyttävä	tyydyttävä
Ilomäenpuro	huono	välttävä
Mustapuro	tyydyttävä	tyydyttävä
Marjaniemenpuro	tyydyttävä	tyydyttävä
Mellunkylänpuro	tyydyttävä	hyvä
Broändanpuro	tyydyttävä	hyvä
Ramsinkannaksenpuro	tyydyttävä	erinomainen
Skatanpuro		tyydyttävä
Vuosaarenpuro	tyydyttävä	hyvä
Länsisalmenoja	tyydyttävä	tyydyttävä
Krapuoja	välttävä	hyvä
Longinoja	hyvä	tyydyttävä
Mätäjoki	tyydyttävä	hyvä
Haaganpuro	välttävä	hyvä
Tapaninvainionpuro	välttävä	välttävä
Tapaninkylänpuro	tyydyttävä	tyydyttävä
Näsinoja	huono	välttävä
Viikinoja, yläjuoksu	hyvä	hyvä
Västerkullanpuro		hyvä
Gumbölenpuro		hyvä
Östersundominpuro		erinomainen
Korsnäsinpuro		erinomainen
Fallbäcken		hyvä
Tuomarinkartanonpuro		tyydyttävä
Puistolanpuro		tyydyttävä
Korppaanoja		hyvä
Rastilanpuro		erinomainen
Rajaoja		tyydyttävä

Tavoite 6

Helsingin asukkaat, päättäjät ja kaupungin henkilöstö ovat tietoisia Helsingin luonnon erityispiirteitä, niihin kohdistuvista uhista ja tuntevat vastuunsa luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Luontotietoisuuteen liittyvistä toimenpiteistä noin 80 % on toteutunut. Luontoon liittyvää materiaalia, raportteja, esitteitä ja muita julkaisuja on tehty aktiivisesti. Myös koulutustilaisuuksia, seminaareja, työpajoja ja

01.06.2018

retkiä on järjestetty suunnitellusti. Myös vieraslajitalkoita on järjestetty. Luontopolkuja ja niihin liittyvää tiedotusta on uudistettu. Luontotietojärjestelmä on siirretty osaksi kaupungin karttapalvelua, mikä helpottaa suuresti sekä sen ylläpitoa että käyttöä.

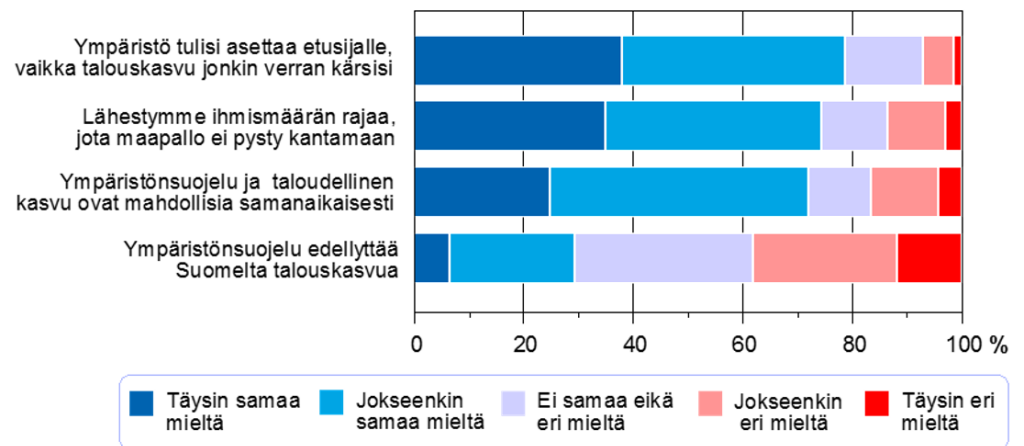
Luontokartoituksista huolimatta luonnon seurantaan ja luontoindikaattoreiden laadintaan sopivaa tietoa ei juuri ole. Tämä johtuu monien kartoitusten kertaluonteisuudesta.

Koulujen ja päiväkotien maasto-opetuskohteita ei ole saatu päivitettyä eikä myöskään pienvesien kummikoulutoimintaa kehitettyä. Luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyvät kaupungin työntekijöiden kannustinjärjestelmät eivät ole toteutuneet. Ainoastaan ympäristökeskuksen tulospalkkiojärjestelmässä on ollut siihen liittyviä seurattavia ja tulospalkkioon vaikuttavia toimenpiteitä.

Indikaattori 6

Helsinkiäisten ja vantaalaisten huolestuneisuus ympäristöongelmista vuonna 2017:

Eniten huolta aiheuttaa viheralueiden häviäminen ja yksipuolistuminen. (Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla. Helsingin kaupunginkanslia. Tutkimuksia 2018.)

Esittelijä

yksikön päällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimitaohjelman

01.06.2018

Asia/5

2008-2017 toteutumistilanne 2017 -talulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 58235
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Viihkinkaari 2 A
Helsinki 79
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566